

Rhai enghreifftiau o'r portffolio Cyfoeth Naturiol sydd wedi elwa o gyllid yr UE

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.llyw.cymru

Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol

- Dros y 6 blynedd diwethaf mae ein Rhaglen Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol wedi elwa ar oddeutu **£47m** gan Gronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop.
- Daeth y rhaglen hon i ben yn ddiweddar a bydd y gwaith o'i gwerthuso'n dechrau'n fuan. Rydym eisoes yn gwybod, fodd bynnag, fod y targedau wedi'u cyflawni ac yn wir bod mwy na'r disgwyl wedi'i gyflawni.
- Mae gan y Rhaglen ddau darged: 20 o gynlluniau rheoli llifogydd ac erydu arfordirol a lleihau perygl llifogydd i 2,700 eiddo. Y llwyddiannau sydd wedi'u cofnodi hyd yma: mae 40 o gynlluniau rheoli llifogydd ac erydu arfordirol wedi'u cwblhau ac mae dros **8,800 eiddo** yn wynebu llai o berygl llifogydd.
- Rydym wedi mwy na threblu targedau ein rhaglen Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop sy'n golygu bod 2,700 o gartrefi a busnesau'n wynebu llai o berygl llifogydd, a bod dros 8,835 eiddo (gan gynnwys dros 7,500 o gartrefi), seilweithiau a chysylltiadau trafniadaeth mawr yn wynebu llai o berygl llifogydd.
- Mae llawer o'r cynlluniau sy'n rhan o raglen Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop wedi'u defnyddio fel enghreifftiau o arferion gorau oherwydd eu bod yn tynnu sylw at yr holl fanteision a all ddeillio o fuddsoddi mewn seilwaith amddiffyn rhag llifogydd ac erydu arfordirol.
- Wedi cwblhau rhaglen ERDF ym mis Mehefin 2015, gwelodd **1,327 o fusnesau** bod eu risg o lifogydd wedi lleihau. Mae cynllun Bae Colwyn, a gafodd gyllid rhannol drwy raglen ERDF hefyd yn enghraifft o ble y gall amddiffyn rhag llifogydd ac amddiffyn yr arfordir roi cyfle i ddatblygu a chreu swyddi. Mae'r ganolfan chwaraeon dŵr ac adfywio cysylltiedig sydd wedi eu hadeiladu o ganlyniad i'r rhaglen amddiffyn yr arfordir wedi creu 30 o swyddi sy'n gyfwerth â llawnamser.
- Roedd gwaith ymchwil a wnaethpwyd gan Ysgol Fusnes Prifysgol Caerdydd ym mis Tachwedd 2012 yn amcangyfrif y bydd **930 o swyddi** wedi'u cynorthwyo neu eu creu ledled Cymru o ganlyniad i'r gwaith adeiladu i reoli risg llifogydd ac erydu arfordirol dros 3 blynedd. Bydd yr amcangyfrifon diweddaraf o'r effaith economaidd yn cael eu cynnwys o fewn y gwerthusiad olaf o'r rhaglen.

Ffermio

- Cyfrannodd Ewrop **£311m** tuag at Gynllun Datblygu Gwledig 2007-2013. Golygodd hyn, ar y cyd â chyllid cyfatebol gan Lywodraeth Cymru, fod cronfa o £860m ar gael. Elwodd Cymru'n fawr ar y cyllid hwn. Yn ystod y cyfnod 2014-2020 bydd yn buddsoddi tua **£490m** yng Nghymru o dan Raglen Cymunedau Gwledig – Datblygu Gwledig Llywodraeth Cymru sef rhaglen Cymru gyfan sy'n sicrhau bod saith nod 'Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol' yn cyd-fynd â blaenoriaethau'r UE ar gyfer datblygu gwledig. Mae'r ffaith bod yr UE a Llywodraeth Cymru'n darparu cyllid yn golygu ein bod bron yn dyblu'r swm hwnnw, gan greu cronfa hyd yn oed yn fwy ar gyfer cefnogi gwahanol weithgareddau sy'n ceisio gwella cynaliadwyedd a chydnerthedd ein hamgylchedd naturiol a'n cymunedau gwledig.

Ynni

Cartrefi

Gwastraff

Llifogydd

Arfordirol

Cynllunio

Ein Tir

Moroedd

Bwyd

Dyfodol

• Darparodd yr UE **£210m** yn 2015 ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol i **15,500 o fusnesau fferm** yng Nghymru.

• Mae ein cynlluniau Glastir, sy'n canolbwyntio ar fynd i'r afael â heriau'r newid yn yr hinsawdd, dal carbon, rheoli dŵr a bioamrywiaeth, wedi sicrhau bod dros 1m ha o dir bellach o dan reolaeth weithredol ar 6,500 o ffermydd, ac mae gwerth **€20m** o grantiau wedi mynd i'r afael yn benodol ag effeithlonrwydd ynni a dŵr a rheoli slyri;

• O safbwynt economïau a chymunedau gwledig, **cafodd 397 o brosiectau eu cefnogi**, gan gynnwys 100 prosiect LEADER ar gyfer anghenion lleol. Llwyddwyd i greu 1,484 o swyddi, a oedd lawer yn uwch na'r disgwyl.

• Mae ffermio yng Nghymru'n elwa ar werth oddeutu **€300m** o gymorth gan y Comisiwn Ewropeidd bob blwyddyn. Ar draws ffermydd o bob math, roedd cymorthdaliadau'n cyfrif, ar gyfartaledd, am 81% o Incwm Busnesau Fferm yn 2014/15. Roedd ychydig dros hanner bob fferm un ai'n gwneud colled neu byddent wedi gwneud colled oni bai am y cymhorthdal.

Bwyd

• Mae gwerth **£270m** o fwyd a diod o Gymru'n cael eu hallforio. Mae aelodaeth o'r UE yn rhoi mynediad digyfng i gynhyrchwyr Cymreig at Farchnad Sengl Ewropeidd a all gynnig 500m o gwsmeriaid posibl.

• Mae Hybu Cig Cymru wedi llwyddo i sicrhau cyllid Ewropeidd ar gyfer ymgyrchoedd hyrwyddo ddwywaith. Ym mis Chwefror 2015 cychwynnodd rhaglen gwerth **€4.1m**. Cyfrannodd y Comisiwn Ewropeidd hanner cost yr ymgyrch.

• Llwyddodd cyllid wedi'i dargedu i atgyfnerthu'r agweddau gwerth ychwanegol ar ein diwydiant bwyd. Crewyd gwerth €33m o Werth Ychwanegol Gros drwy grantiau o €105m ar gyfer 191 o fusnesau bach a chanolig, a chadwyni cyflenwi byrach a mwy effeithlon i 33 o brosiectau cydweithredol.

Y Rhaglen Dileu TB mewn Gwartheg

• Ers i'r Comisiwn Ewropeidd gymeradwyo Cynlluniau Dileu TB y DU, mae Llywodraeth Cymru wedi derbyn cyfanswm o **£15.17m** rhwng 2010 a 2014.

• Mae'r Comisiwn hefyd wedi neilltuo **€31m** i'r DU bob blwyddyn ar gyfer Cynlluniau Dileu TB 2015 a 2016. Caiff y cyllid ei rannu'n gymesur rhwng Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon, a hynny ar sail gweithgareddau dileu TB ymhob gwlad. Mae'r costau sy'n gymwys o safbwynt hawlio ad-daliad gan y Comisiwn (hyd at derfyn) yn cynnwys costau profion TB ac iawndal am wartheg a gaiff eu difa o dan y Rhaglen Dileu TB.

• Mae'r cyllid hwn wedi galluogi Llywodraeth Cymru i barhau i fuddsoddi mewn mesurau sy'n cael effaith bositif ar nifer yr achosion o TB a gaiff eu cofnodi yng Nghymru:

- Mae cynlluniau fel profi yr holl wartheg yng Nghymru bob blwyddyn am TB yn canfod achosion o'r clefyd yn gynharach, gan ei gwneud hi'n haws i sicrhau nad yw'n lledu;
- Mae rhaglen filfeddygol Cymorth TB yn cynnig cymorth milfeddygol i ffermwyr os oes achos o TB o fewn eu buches, fel bod modd i'r fuches fod yn glir o'r clefyd cyn gynted â phosibl;
- Arolwg o'r moch daear a geir yn farw yng Nghymru fel bod gennym well darlun o statws moch daear o safbwynt clefydau ar draws y wlad;
- Buddsoddiad mewn gwell ymchwiliadau epidemiolegaidd o safbwynt achosion o TB mewn nifer o ardaloedd ar draws Cymru; pennu tueddiadau fel y gall polisiâu gael eu teilwra i gyd-fynd ag amodau'r ardaloedd penodedig.

